

ကညီစွါအလံင်ဖးအခိင်ဝံးတတိ၊

ဘဉ်တၢ်ဂ့ၢ်တဲၢ်ကတိအိ၊

လာ

သရဲၣ်ခိၣ်သးနံ၊

**SGAW KAREN READER
FOR
First Standard**

ဥပဒေပြုအလံဝိဇ္ဇာ
အချိန်ထုံးတမ်း

หนังสือฝึกอ่านภาษาปกากะญอ เล่มที่ 1
Karen Reader for First Standard

เนื้อหาโดย

ชั้นนี้ แदनพงพี

รูปภาพ

ทิพย์ อัดนิยาน

จัดรูปเล่มโดย

ชั้นนี้ แदनพงพี และจिरาย นัลลิกา

ผลิตโดย

- คณะคริสตจักรกะเหรี่ยงแบปติสต์
- เครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรม
และสิ่งแวดล้อม (กอส.)

สนับสนุนการผลิตโดย

EUROPEAN COMMISSION

ครั้งที่ 1

จำนวน 1,500 เล่ม

ติดต่อได้ที่

สำนักงานแบปติสต์ภาคเหนือ
47 หมู่ 5 เด็ด ต.บะลัดเกด
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โทร 053-242-854

วันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2547

สงวนลิขสิทธิ์

တၢ်ကတိၤဆူၤန့ၣ်

ပှၤကညီတကလုၣ်အံၤအိၣ်ဒီးအတၢ်ကတိၤ ဒီးအလံၣ်ဖး
ဒ်ပှၤကလုၣ်ဂၤတဖၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ပလံၣ်မဲၣ်ဖျၢၣ်လၢပမၤလိက့ၤအီၤ
ခဲအံၤဘၣ်တၢ်မၤထီၣ်အီၤလၢကီၢ်ပယီၤ ခီဖျိမံးရှၢၣ်နရံၣ် ဒီး ပှၤကညီ
သရၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်တခါအံၤ ပကြၢးဟံးဃၢ်ဒီး
စိၣ်မူအီၤဆူညါန့ၣ်လီၤ.

ပှၤကညီအလံၣ်မဲၣ်ဖျၢၣ်အိၣ်ဝဲခဲလၢၣ် ၂၅ ဖျၢၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးပက
သုတိၢ်န့ၣ်ဒီးဖးအီၤ ဒီးသ့ၣ်ညါအခီပညီန့ၣ် ယမၤထီၣ် လံၣ်ဖိတဘ့ၣ်
အံၤ ဒ်သိးကကဲထီၣ်ကျဲလၢပကသုဖးလိက့ၤပကျိၣ်အဂီၢ် ပစးထီၣ်
အီၤလၢ က - ဇ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဖျၢၣ်ဖျၢၣ်ဖိန့ၣ်လီၤ.

စံးဘျူးဘၣ်သရၣ်ဘၣ်ယၢမံၣ်လၢအတုၤန့ၣ်ပှၤတၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤ
န့ၣ်လီၤ. စံးဘျူးဘၣ်သရၣ်လုၣ်ဖိလၢအကွၢ်မၤစၢၤပှၤခီဖျိတၢ်သုဝဲစး
ခိၣ်န့ၣ်အတၢ်မၤ အဃိကဲထီၣ်ဝဲ ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. စံးဘျူးဘၣ်
စ့ၢ်ကီးသရၣ်ဒိၣ်စီထူလၢအကွၢ်မၤဘၣ်က့ၤကညီအကျိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပမ့ၢ်ဖးလိက့ၤပကျိၣ် ဒီးသူအီၤ ဒီး သိၣ်လိစ့ၢ်ကီးပဖိပလံၣ်တဖၣ်
န့ၣ်ပကမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပှၤတဂၤလၢ အစိၣ်မူက့ၤပပှၤကလုၣ်အလံၣ် ဒီးအ
တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သရၣ်ဒိၣ်သးနံၤ
(ထံခ့ၢ်စံ နဲၣ်ရဲၣ်)
ဒံၣ်စ့ဘၢၣ် ၃၁,၂၀၀၄

က = ကးခိပ်ထံး, ကု

ကု မှ်တဂ်ပီးတဂ်လီတမံလောပုကညီသူဝဲလောအအိပ်ဒီး
အဘျူးအဖျိပ်အါမးန့ၣ်လီၤ. တဂ်လောကုန့ၣ်အိပ်အါကလုၣ်စ့ၣ်ကီး
န့ၣ်လီၤ. တကလုၣ်ဒီးတကလုၣ်န့ၣ်ပုၤသူအီၤလောအလီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်
လီၤ. ကုအဒိပ်တဖၣ် အါတက့ၢ်ပုၤသူအီၤဖဲပလဲၤဖဲလဲၤမၤတဂ်
အကတီၢ် ဝံအိပ်တဂ်အိပ်တဂ်အီၢ် ဝံဘု မှ်တမ့ၢ်ဝံတဂ်ဒီးတဂ်လုၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်ကုဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်ပုၤသူအီၤလောတဂ်လဲၤယုအိပ်ညုၣ်
ဒုၣ်, ဆွဲၣ်, အီလုၣ်ကု လာထံကျိန့ၣ်လီၤ. တနီၤနီၤသူဝဲလောပၣ်
ဆိဆိၣ်လောကဘဲၣ်ၣ်လီၤဆိအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့မ့ၢ်ကုပိၢ်န့ၣ် ပုၤပၣ်အီၤလောဒီးပုၤ ဒ်သီးကပၣ်တဂ်ကုတဂ်ကၤ
တဖၣ် လီၤဆိဒၣ်တဂ်တဂ်ကုတဂ်ကၤလောအသိသိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ မှ်နကုအိပ်လောနဟံၣ်ပုၤတဖျါၣ်ဖျါၣ်ဒါ.....

ခ = ခးကဝီ၊ ချံ

ချဉ်း လှိုက်လှိုက်ကွဲကွဲသံပေးပြမနေအောင် အိပ်ခါနီးမှာ
တဘိ၊ အိပ်ခါနီးမှာမင်းခွဲတခါ လာပြုကမ်းတင်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ။ ပြုကညီ
လာညါတယုၣ်သူဝဲချဉ်းလာတၢ်ခးအိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တဖၣ်
စ့ၢ်ကီးလီၤ။ ဒံသီးကန့ၢ်အိၣ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် သူဝဲ
ပျံလၢအအိၣ်ခါတၢ်အစ့ၣ် ဒံသီးမ့ၢ်ခးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်လၢအဒိၣ်
တဖၣ်လံန့ၣ် တုၤမ့ၢ်ပျံအစ့ၣ်လီၤန့ၣ်လၢအလီၤတစိၢ်ဖိဒီးကသံ
ဝဲန့ၣ်လီၤ။

တၢ်လၢပျၢ် ဒီးချဉ်အဘိန့ၣ် ပှၤသ့ဝဲဝဲတၢ်လၢအပျၢ် လၢအမး
တကလၢ် ဝဉ်မ့ၢ်ပှၢ်ဒီးမးန့ၣ် ပှၤခးတၢ်လံၤဂ့ၤမးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ချဉ်
ကစၢ်န့ၣ် ပှၤသ့ဝဲသ့ၣ်လၢအမးဒီးဃၢတစး ဒ်ပစံးတၢ်အသိး
သ့လဲ, သ့ၣ်ဂံၤ (သ့ၣ်ဂ့ၤ) တဖဉ်န့ၣ်လီၤ.

❖ မှန်နားဘက်ချပ်တဘျီဘျီလံ၏.....

ဂ = ဂါကျါလီ၊ ဂုါ

ဂုါ မုါဆဉ်ဖိကီါဖိလါအဟးလါအဟါဖါ မုါလါအခီဉ်တအိဉ်
ဘဉ်အဃိနဉ်လီါ. ဂုါနဉ်အိဉ်ဝဲခံကလုဉ်ဖးဒိဉ် တါတကလုဉ်နဉ်,
မုါဂုါလါအအိဉ်ဒီးအစဉ် မုါအဉ်ပုါကညီနဉ် ပုါယါဘျါအီါမုါတချး
ဘဉ်ဒီး ပုါတဂါနဉ်ကတုါလါတါသံလီါ. ဂုါခံမံတမံ မုါဂုါလါ
အစဉ်တအိဉ်ဘဉ်နဉ်လီါ. အစဉ်အိဉ်မုါဂုါတအိဉ်ဘဉ်မုါဂုါနဉ်,လီါ
ပျံါလါပဂီါဒိဉ်မးလီါ. ပုါအိဉ်ဝဲတနီါနီါလါအတပျံါဂုါဘဉ်အိဉ်စုါ
ကီးလီါ ဖိဉ်နုါဝဲဒီးကုါလုါကွါဒီး (ကွါကံ) ဝဲလါအဟံဉ်ပုါနဉ်လီါ.

ဂုါလါအခီဉ်တဖဉ်အိဉ်ဆဉ်ဖိကီါဖိဒိဉ်ညါသုဝဲနဉ်လီါ အဒိ
ဂုါလါပုါကီးအီါလါဖုဒိဉ် ဂုါအံါဒိဉ် ဒီးထီမး ဒီး တဘျီဘျီဖိဉ်
နုါတါဟံ, တါယီါ ဒီးဘံဝဲတုါလါအသံါလီါဘျး ဒီးယုဉ်လီါ
ဝဲဒိဉ်ညါနဉ်လီါ.

❖ နမုါပုါလါအပျံါဂုါတဂါစုါကီးခါ.....

ဃ = ဃးဒိဉ်, ဃီ

ဃီ ပှကညီအဟံဉ်န့ဉ်ဘဉ်အိဉ်ဒီး ဃီ တဘိအစှကတၢ်
န့ဉ်လီၤ. လၢကစၢ်ခိဉ်န့ဉ် ပထံဉ်ဘဉ်ပှမၤဃီလၢသ့ဉ်တနီၤ ဒီး
မၤဝဲလၢဝဉ်တနီၤန့ဉ်လီၤ. တၢ်လၢဃီန့ဉ် ပဘိထီဉ်အီၤမ့ၢ်တဘဉ်
ဘျီဘဉ်ဒါဘဉ်န့ဉ် ပထီဉ်လီၤအီၤတမ့ဉ်ဘဉ် ပဒီပုၤဝဲခဲဉ်ကလုာ်
န့ဉ်ပမ့ၢ်လဲၤဘဉ်လၢအဟံဉ် အဝဲမၤဒၢးလၢဟီဉ်ခိဉ်ခိဉ်အဃီ ပတ
ထံဉ်ဃီဘဉ်. ပမ့ၢ်ထီဉ်ဃီတဘျီဂ့ၤတဘျီဂ့ၤန့ဉ်, ပဘဉ်ပလီၢ်ပသး
မ့တမ့ၢ်ဘဉ်ဒီး ပခိဉ်မ့ၢ်တပျဉ်န့ဉ် ပကလီၤတဲဉ်ညီကဒဉ်န့ဉ်လီၤ.

တဘျီမုၢ်ဂၢ်အိဉ်တဂၤ အဝဲဂဲၤထၢဉ်လၢမုၢ်နၤခီ ဒီးပံာ်အသး
လၢကလဲၤလီၤဆူတၢ်ဖိလၢ ဖဲအလီၤဃီအခါန့ဉ်တပလီၢ်အသး
ဘဉ်အဃီ အခိဉ်တပျဉ်လီၤတဲဉ်ဝဲလၢတၢ်ဖိလၢန့ဉ်လီၤ.

ဖဲပသးပှၢ်အကတီၢ်န့ဉ် ပထီဉ်လီၤဃီတညီလၢဘဉ်.....

C = C:ဒုဉ်ချါ, ငါ

ငါ တၢ်ဂီၤတဘျုးအံၤဒုးထံဉ်ပှၤလၢပိာ်ခွါတဂၤအံၤ ဖဲအကျီ သ့ဒုးအခါအဝဲဆုဉ်နီၤလၢသ့ဒုးအစီးခံတကပၤ အဃိသ့ဒုးမ့ၢ် ကၢ်လီၤန့ဉ် ပိာ်ခွါလၢအငါတဂၤအံၤကလီၤတဲာ်လၢတၢ်ဖီလံာ် ဒီးကဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးနးမးလီၤ. ပှၤလၢအဆွါန့ဉ်မ့ၢ်ကျီသ့ဒုးကဘဉ် အိဉ်ဝဲလၢသ့ဒုးအခိဉ်ထံးတပၤလီၤ. သ့ဒုးမ့ၢ်လီၤတဲာ်န့ဉ်ကလီၤ တဲာ်ထဲသ့ဒုးန့ဉ်လီၤ.

ပှၤငါစံးတၢ်န့ဉ် မ့ၢ်ဝဲပှၤတဂၤလၢသ့ညါတၢ်အၢတၢ်သီ ဘဉ်ဆဉ်မၤဒံးတၢ်အၢတၢ်သီတဖဉ်န့ဉ်လီၤ အဒိ ပှၤမူသံးတဂၤ သ့ညါလီၤအသးလၢမ့ၢ်နီၤကါ(သိလ့ဉ်)န့ဉ် ကါလဲၤတၢ်တလီၤ ကျဲဘဉ် ဘဉ်ဆဉ်နီၤဝဲကါဒံးန့ဉ် ပှၤကိးအီၤလၢပှၤအငါလီၤ.

❖ နမ့ၢ်ပှၤအငါ မ့ၢ်နမ့ၢ်ပှၤအဆွါလဲဉ်.....

စ = စးတဖျာဉ်, စု

စု မှ်ပှၤကညီအကွၢ်အဂီၢ်တခါလၢအလိာ်ဒိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.
ပစုမ့ၢ်အတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ပမၤတၢ်တသ့ တညီဘၣ် ပစုအိၣ်
ခံၣ် တခီဒီးတခီအိၣ်ဒီးစုန့ၢ် ၅ ဘိ တဘိဒီးတဘိ တတုၤသီး
လိာ်အသးဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်မၤသကိးတၢ်သ့ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. စုန့ၢ်
အိၣ်ဒီးအမံၤဒၣ်ဝဲစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ.

မှ်လၢပစုမ့ၢ်ကွၢ်ဂီၢ်လၢအလုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်အဃိ အလီၢ်အိၣ်ဝဲ
လၢပဘၣ်အိၣ်ပလီၢ်ပဒီ ပသးဖဲပသ့စုအခါ ဒ်သီးတၢ်ကီတၢ်
ခဲသုတဘၣ်ပှၤတဂ့ၤ ပှၤတနီၤနီၤတပလီၢ်အသးဘၣ်အဃိအ
စုန့ၢ်တူၢ်ကွံာ် ပကွၢ်အီၤတဂ့ၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ ကွၢ်လီၤနစုတကွၢ်မှ်နစုန့ၢ်အိၣ်ပှၤဘိလဲၣ်.....

ဆ = ဆးတဘံ, ဆီ

ဆီ မှ်ဆပ်ဖိကီဖိလၢပှၤကညီလုအိၣ်အိၣ် ဆီဖါန့ၣ်အါတက့ၢ်
ဒိၣ်န့ၣ်ဆီမိၢ် ဒီးအလွဲၢ်ဂ့ၢ်ဒိၣ်မး လၢအပူၤကွံာ်ပှၤကညီတဖၣ်အန့ၣ်ရံၣ်
တအိၣ်ဒီးဘၣ် မှ်လၢတၢ်အံၤအဃိ ဆီဖါတဖၣ်မှ်ဝဲန့ၣ်ရံၣ်လၢပှၤက
ညီအဂီၢ် ဆီဖါတဖၣ်အိၣ်အိၣ်ထီၣ်လၢအဆၢကတီၢ်ဒၣ်ဝဲ မှ်တၢ်လီၤ
လိၣ်လီၤလးဖးဒိၣ်တခါလီၤ. တၢ်လၢဆီဖါန့ၣ်လၢဂီၤဂီၤန့ၣ်ကအိၣ်အိၣ်
ထီၣ်ဝဲ သၢဘျီ အခိၣ်ထံးတဘျီ ကဘၣ်ဒၣ်ဖဲ ၃ န့ၣ်ရံၣ် ခံဘျီတဘျီ
ကဘၣ်ဒၣ်ဖဲ ၄ န့ၣ်ရံၣ် တုၤမှ်အအိၣ်အိၣ်ထီၣ်သၢဘျီတဘျီန့ၣ်
မှ်ဆ့ၣ်ဝါထီၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တန့ၣ်ဘၣ် နမ့ၢ်လဲၤဘၣ်လၢကစၢၢ်ခိၣ်န့ၣ်
မၤကွံာ်တၢ်အံၤ ဒီးနကသ့ၣ်ညါလၢအမှ်တၢ်မှ်တၢ်တီတခါန့ၣ်လီၤ

ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တနီၤပကသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဘၣ်က့ၤလၢတဘျီန့ၣ်ပသ့
ဝဲဆီဖါကီၢ်အိၣ်အိၣ်ထီၣ်အကလုၢ်လၢအမှ်န့ၣ်ရံၣ်လၢပဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပှၤကညီမၤဒီးဆီဖါကီၢ်အိၣ်အိၣ်အံၤ ကီၢ်ကုရူကီၢ်.....

❖ ဆီအမိၢ်ကီၢ်ကတီး သိၣ်ဒ်လဲၣ်.....

၅ - ရှားခွမဲ၊ ရှာခွံမဲ

ရှား ပှဖးအသိပ် ရှားခွမဲ တၢ်လၢ ရှာ တဖျၢၣ်အံၤ မ့ၢ်လံာ်မဲၣ်ဖျၢၣ် လၢပှကညီတညီန့ၢ်သ့ဝဲအါအါဘၣ် အိၣ်ဒၣ်ထဲ ဓှဖျၢၣ်န့ၢ်လီၤ. ပှသး ပှၢ်လၢညါတဖၣ် ကိးဝဲ ခွံၣ် လၢ ခွံၣ် တၢ်လၢခွံၣ်န့ၢ်မ့ၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတ ကလုာ်လၢအလီၤဂၤဒီးတခူး န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဖိဃၢ်အကလုာ်လီၤဂၤတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲခွံၣ်ယဲၤ, ခွံၣ်လၢခိ, ခွံၣ်သ့ၣ်နါ တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

၅ ဘၣ်တၢ်သ့အီၤလၢလံာ်ကွဲးတဖၣ် အဒိ

၁. ကစၢ်ယုၣ်ရှား

၂. ဝုၢ်ယရူၤရှာလုာ်

၃. ပှဖးလုၤရှားရှာဖိ (ပှလၢအအိၣ်လၢကီၢ်ပၤလၢစတဲၣ်)

၄. စီၤရှံၣ်ရှံၣ် (စီၤပၤဒၤဝဲးအဖိခွါတဂၤအမံၤ)

၅. စီၤပၤရှာလီၤမံၤ

၆. ရဲဘိ, (နီၣ်လၢအလီၤဂၤဒ်ဝဲ မဲထီၣ်ဝဲလၢထံဖဲးခိၣ်)

၇. ရှိ, (တၢ်ဖိဃၢ်တကလုာ် ပှကိးစ့ၢ်ကိးလၢ ဘူ န့ၢ်လီၤ.)

ည = ညးညိာ်ခိာ်, ညာ်ဖိ

ညာ် ပှၤကညိလၢကိာ်ကိာ်တဲာ်ပှၤတဖၣ် အါတက့ၢ်ကိးဝဲညာ် လၢညာ်ဖိ အနီၢ်နီၢ်တမ့ၢ်အခိပညိလၢညာ်အဖိဘၣ် မ့ၢ်ဒၣ်ညာ် ကလုာ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ညာ်ဖိလၢပထံာ်ဘၣ်အီၤတဖၣ် ပ နီၤလီၤအီၤအိၣ်ခံကလုာ် မ့ၢ်ဝဲ ညာ်ဖိလၢပိာ်လဲာ်ပှၤတဖၣ် ဒီး ညာ်ဖိလၢထံကျိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ညာ်လၢထံကျိတဖၣ်အိၣ်အါက လုာ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပဆးဒီးအခါ ပထံာ်ဘၣ်ထံကျိတဖၣ်အိၣ်ဒီးထံအါအါ ကိာ်ကိာ် ယှၤလီၤဝဲကိးမ့ၢ်န့ၣ်ဒီး ဒီးညာ်ဖိအိၣ်လၢထံကျိအါမးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤထံကျိလီၤသး ညာ်ဖိစ့ၤလီၤ ပတထံာ်ဘၣ်ညာ်ဖိ ဖးဒိၣ်လၢထံကျိပှၤဒီးသးလၢပှၤလၢဘၣ် အဃိ ပဘၣ်ကတီၤက့ၤ ပထံကျိ ကတီၤက့ၤညာ်ဖိတဖၣ် ဒီးသးကဂ့ၤထီၣ်အါထီၣ် အဂီၢ် ပ တဘၣ်သူမ့ၢ်ပိာ် ဒီးကသံာ်ဘၣ် လၢတၢ်ဃုအိၣ်ညာ်ဖိလၢဘၣ်.

❖ နသ့ၣ်ညါညာ်ဖိတဖၣ်အမံၤပှၤမံၤလဲာ်.....

တ = တၢဝ်စု, တၢသူ

တၢသူ မ့ဆၢ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးအဆူၣ်တီၣ်မးလီၤ လၢအပူၤကွံာ်တၢသူလၢပှၢ်ပူၤအိၣ်အါမးလီၤ တၢ်လၢတၢသူတကလုာ်အံၤ မ့ၢ်ချးန့ၢ်ပှၢ်ကညီန့ၢ်အဝဲကဖူပှၢ်မဲၣ်သၣ်လီၤ တၢသူအိၣ်ဒီးအသဒံလၢအလုၢ်ဒိၣ်ပှၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မး ဒီးတၢသူသဒံန့ၢ်ဂ့ၤလၢကသံၣ်အါမံၤန့ၢ်လီၤ. ခဲအံၤတၢသူသဒံအပှၢ်ဒိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ.

တၢသူသဒံဂ့ၤလၢပဘၣ်တမ့ၢ်အဂီၢ် နမ့ၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်န့ၢ်နဟံးန့ၢ်တၢသူသဒံတစဲးဖိ ကမၤဃၣ်အီၤလၢနကိၣ်ပူၤဖဲနမံအခါ ဒီးတုၤမ့ၢ်မ့ၢ်ဆၢ်ထီၣ်န့ၢ် တၢ်ဘၣ်တမ့ၢ်ကလီၤမၤကွံာ်န့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်တနၣ်ဘၣ်မၤကွံာ်တၢ်ဂ့ၢ်တခါအံၤတက့ၢ်.

တၢသူလၢကီၢ်ကီၢ်တဲာ်အပူၤအံၤအါတက့ၢ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်သူန့ၢ်လီၤ. ပမ့ၢ်ထံာ်တၢသူအဆူၣ်ဝါတဒုဒုန့ၢ် မ့ၢ်တၢ်လီၤလးလၢပဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

❖ နထံာ်တၢသူအဆူၣ်ဝါတဘျီဘျီဒါ.....

ထ = ထးတဃံၣ်,ထိၣ်

ထိၣ် မ့ၢ်ဆၢၣ်ဖိကိၢ်ဖိလၢအယူၤဝဲလၢတၢ်ဖးဖိန့ၣ်လီၤ. ထိၣ်အိၣ်
ဒီးအကလုာ်တဖၣ်အါမံၤန့ၣ်လီၤထိၣ်ဖိတဖၣ်အိၣ်ဒီးအလွဲၢ်ကလုာ်က
လုာ်တဖၣ် ပကွၢ်အိၣ်ဃံၣ်လၢဂ့ၢ်ဒိၣ်မး တနီၤအလွဲၢ်ဘီၣ်,တနီၤအလွဲၢ်ဂီၢ်
ဒီးတနီၤအလွဲၢ်သူန့ၣ်လီၤ.ခဲအံၤမ့ၢ်လၢသ့ၣ်ဒိၣ်ဝၣ်ပှၢ်တဖၣ်စ့ၤလီၤ.ဒီး
ပှၢ်ကညီအါထိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်ချၢထိၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ခးအိၣ်အီၤတုၤဒၣ်
လဲၣ်ခဲအံၤထိၣ်အိၣ်ဝဲအါမံၤလၢပတထံၣ်ဘၣ်အီၤလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.ပဝဲ
ကညီဖိတဖၣ်ပအိၣ်ဒီးတၢ်ဃံၣ်ဖိလၢအဘၣ်ဃးဒီးထိၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးအါ
ယုၢ်န့ၣ်လီၤ.ထိၣ်လၢပှၢ်ကညီပၣ်အီၤလၢအမ့ၢ်ထိၣ်လၢအဂ့ၢ်ကတၢ်
န့ၣ်ပှၢ်ကိးအမံၤလၢဘၣ်ဘုန့ၣ်လီၤထိၣ်ဘၣ်ဘုအမိၢ်န့ၣ်အဆူၣ်ကလီၤ.
ဂၢ်ဒိၣ်တၢ်ဂီၢ်တဘျီအံၤမ့ၢ်အဖါန့ၣ်အိၣ်ဒီးအဆူၣ်ဂီၢ်ဒိၣ်ဘျီ,ပကွၢ်
အိၣ်ဃံၣ်လၢဒိၣ်မးလီၤ.ဒီပုၤဝဲၢ်သ့ၣ်ဧၤ,မိပကပၣ်မူက့ၤထိၣ်ဖိလၢအဃံ
အလၢတဖၣ်တက့ၢ်.မၤသံမၤဆါ,ခးအိၣ်အီၤတဂ့ၢ်ကယူၤဒၣ်ဝဲလၢပှၢ်
လၢကျါ ပွဲၤဒီးတၢ်သးဖွံန့ၣ်တက့ၢ်.

❖ ကွဲးလီၤထိၣ်အမံၤဒိနသ့ၣ်ညါအသိး.....

ဒ = ဒးတဒါ,ဒှ်

ဒှ် မ့ၢ်ဆၢၣ်ဖိကိၢ်ဖိတကလၢလၢအလီၤဆီန့ၣ်တၢ်အဂၢၤ
တဖၣ်မ့ၢ်လၢဒှ်အံၤအိၣ်လၢထံကျိသ့,လၢခိခိၣ်သ့ န့ၣ်လီၤ.
ဒှ်လၢပထံၣ်အီၤလၢကိၢ်ကိၣ်တဲၣ်အပူၤ လီၤဆီဒှ်တၢ်လၢ
ကစၢၣ်ခိၣ် အိၣ်ဝဲအါကလၢစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. တနီၤပအိၣ်အီၤ
သ့ တနီၤအိၣ်ဒီးအစ့ၣ် ပအိၣ်တသ့ဘၣ် ဒှ်လၢပှၤအိၣ်တသ့
ဘၣ်တကလၢန့ၣ်ပှၤကိးအီၤလၢဒှ်သ့ၣ် ဒှ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးအဘၣ်
လၢတလီၤအိၣ်ဘၣ် ပှၤသးဘၣ်အါအီၤန့ၣ်လီၤ. ဒှ်လၢပှၤညီ
န့ၣ်အိၣ်အီၤတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ ဒှ်ကိ, ဒှ်ဘဲချံ, ဒှ်မုၢ်,ဒှ်စံာ်,ဒှ်အူၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ ဒှ်လၢအကိးသီၣ်ဒိၣ်ကတၢၢ်တကလၢန့ၣ်,
ပှၤကိးလၢဒှ်အူၣ်န့ၣ်လီၤ ဖဲတၢ်စူၤလီၤသီအခါဒှ်အူၣ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်မ့ၢ်လီၤဘၣ်န့ၣ် ကိးဝဲသီၣ်တကြးဒိၣ်မးလီၤ.

❖ နသ့ၣ်ညါဒှ်အမံၤပှဲၤမံၤလဲၣ်.....

န = နးတဆံး,နံန

နံနခံး, နံနမဲင် ဒီး နံနအူကံင် မှ်ပှကညီပိပ်မှ်ပှအကူ
အသီး ပှပိပ်မှ်လၢအထီပ်ပှလံတဖှ် ကဘၣ်ကူဝဲနံနန့လီၤ ပိပ်
မှ်လၢအတထီပ်ပှဒီးဘၣ်တဖှ်ကဘၣ်သီးဝဲအဆုဝါတုလၢအသံ
တစုန့လီၤ.

ပှကညီအနံနန့ အိၣ်အါကလုၣ် အါမိမးလီၤ. တၢ်လီၢ်တတီၤ
ဒီးတတီၤမၤန့ၢ်ဝဲနံနလၢအအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်လီၤဆီလိၣ်သး မ့တမှ်အ
ကံင်လီၤဆီလိၣ်သး ဘၣ်ဆၣ်န့သက့ ပမှ်ထံၣ်အီၤတဘျီဃီ ပ
သ့ၣ်ညါမးလၢအမှ်ပှကညီအနံနန့လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်ခဲခါခဲအံၤ မှ်ကနီၤအိၣ်ဝဲတနီၤလၢအကူဝဲနံနဒီး
အမဲင်တဆုးဘၣ် မ့မှ်လၢပှၤန့ၣ်(ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ပှၤ) မှ်ကနီၤမှ်
ကူထီၣ်နံနန့ ပှပၢ်အီၤလၢအမှ်တၢ်မဲင်ဆုးအလီၢ်န့လီၤ.

မှ်ကနီၤသ့ၣ်ဒေၤ ကွၢ်ဆိကမိၣ်က့ၤတက့ၢ်. ဖဲနမှ်ကနီၤဒီးအခါ,
နကြးသီးဆုဝါန့လီၤ.

❖ နထံၣ်ပှကနီၤကူနံနအူကံင်တၢ်လၢစ့ၢ်ဒါ.....

ပ = ပးတခီ, ပု

ပု ပုကညီတကလုာ်အံၤ ထါန့ၢ်ဝဲယုာ်လၢအကပုအဖိအဂီၢ်
စ့ၤကတၢၢ်တဘျီ ယုာ်အံၤအခၢၣ်တလဲၢ်က့ၢ်ဆိးဘျီ ဒီးသ့ဝဲလုာ်
လၢအပြီတစဲး ဒ်သိးမ့ၢ်ထါကဲထီၣ်ယုာ်န့ၢ်သ့တတီၣ်ကဲၣ်ဆိးတဂ့ၤ
ဒီးညီဝဲလၢပပုဖိသုာ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ မိၢ်တဖၣ်မ့ၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤတၢ်တ
ဘျီဘျီဘျီပုယုာ်ဒီးဖိဆိးတဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်လၢဖိသုာ်အံၤပပုအီၤသ့လၢပချၢယံၤ ဒီးလၢပဟ့ၢ်လၢစ့ၢ်
ကိးလီၤ မိၢ်တနီၤနီၤပုအဖိလၢအဟ့ၢ်လၢဒီးဒုးအိၣ်န့ၢ်ဝဲအဖိတုၤလၢ
အဖိမံၤဘျီအသးတစုန့ၢ်လီၤ.

ပုလၢညါတဘျီ မိၢ်ပၢ်မ့ၢ်လဲၤဖဲးလဲၤမၤတၢ်န့ၢ် ကမၢဝဲအဖိ
လၢအသ့က့ၢ်အပုၢ်တဖၣ် က့ၢ်အပုၢ်လၢဟံၣ်လၢဃီန့ၢ်လီၤ.

❖ ပုကညီပုအဖိလၢတၢ်မနုၤလဲၣ်.....

ဖ = ဖးပဝံင်, ဖီ

ဖီ မှ်တၢ်မဲတၢ်မါတကလုာ် လၢအဃံလၢဝဲဒိၣ်မးဖီအိၣ်
ဝဲအါမံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤမှ်ဝဲဖီတၢ်ဆှံအဂီၤတကလုာ်တၢ်
လၢဖီတၢ်ဆှံအံၤဃံလၢဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဒီးအဆှံမဲလၢမှ်ဘၣ်ဆဲးပှၤ
န့ၣ်ဆါဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖီတၢ်ဆှံအလွဲၤအိၣ်အါကလုာ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

ခဲအံၤပှၤကျဲးစးမၤဂ့ၤထီၣ်ဖီတၢ်ဆှံအကလုာ်တဖၣ်အဃံ
ခဲအံၤဖီတၢ်ဆှံအလွဲၤသ့အိၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.ဖီအိၣ်ဝဲတနီၤလၢအမဲ
ထီၣ်ဒၣ်ဝဲလၢပှၤပှၤလၢအနၢမူယံၤဒိၣ်မးဖီဒၣ်ညါမှ်စ့ၢ်ကီးဖီတက
လုာ်လၢအဖီထီၣ်ဖဲတၢ်စူၤလီၤသီအခါဖီဒၣ်ညါအံၤနၢမူယံၤဒိၣ်မးန့ၣ်
လီၤ.

ဖီအိၣ်စ့ၢ်ကီးတနီၤလၢအမဲထီၣ်လၢသ့ၣ်ခံ ဖီအလုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်
ဒီးဃံလၢဝဲတဖၣ်အကျါ ဖီမိၤလါ (ဖီမူလါ) မှ်စ့ၢ်ကီးဖီတကလုာ်
လၢအဖီဂ့ၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ.

❖ ဖီလၢနအဲၣ်အီၤဒိၣ်ကတၢၢ်မှ်ဖီမနုၤလဲၣ်.....

ဘ = ဘါမကူ, ဘု

ဘု မှတ်တော်အိပ်လအကါဒိပ်လပူဟိပ်ခိပ်ဖိအဂီနုလီ။ ပူကညီ
အါတကု်သူင်အိပ်ဘုနုလီ။ တနံဒီးတနံနုမအိပ်ဘုမု်နုအါနု
အသးမံသးမု်ဝဲနုလီ။ လအပူကွံပူကညီတဖပ်ယိ်အိပ်ဘု ဆုအိပ်
ဘုလအဆပ်ပူ ဒ်တဂီတဘုအံအသး ဒီးအဝဲသု်အိပ်ဘုဟုသးလ
အအိပ်ဒီးတဂီတဂါဂုနုလီ။ ပူကညီယိ်အိပ်ဘုလအဆပ်မိပ်ဒီးဆု
အိပ်ဘုလကု် ဃအိပ်ဘုလကီလဲဂုဘုလအဖုဂုနုလီ။

ဖဲပယိ်အိပ်ဘုအခါပဘုပလိ်ပသးဒ်သးဖိသု်တဖပ်သုတဟဲဘု
ပဆပ်တဂု မုတမု်ဘုဒီး ဆပ်မိပ်မု်လီပူဘုအိနု ဖိသု်ကဘု
ဒိနးမးနုလီ။

ပူကညီသူဝဲတဂီတဂါဘုဘးဘုဒ်အံ ဘုဘု, ဟုသး, ဟုနု
ဒီးဟုသးလအဘုတဂီဖိအိပ်အိနုပူကီးကုအိလအမုနုလီ။

❖ တဂီလအဘုနုအလွဲအိပ်ပူမဲလဲ.....

မ = မးဒံသါ, မိ.....

မိ ပှကညီလကစါခိာ်တဖာ် ညီနုသုဝဲမိလကတါကီးဖှိာ်
ဒူထိသဝီဖိ ဒံသီးကဟဲဘျာ်တါဘါတါ, အိာ်ဖှိာ်ရိဖှိာ် ဒီးမတါ
ဂံာ်တါဂုာ်တဖာ်န့လီ. မိအိာ်ဒီးအဒိာ်အဆဲးစုာ်ကီးန့လီ
ဒူသဝီတဖျာ်န့ ပှကပာ်ဝဲဒူသဝီအမိလက ပှဘာ်မူဘာ်ဒါ
တဂါဂါအစုပူ ဖဲတါဂံာ်တါဂုာ်အိာ်ထီာ်တမံမံန့ အဝဲက
ဒိဝဲမိန့လီ. ဒူသဝီတနီနီအမိအိာ်တဘျးဘျာ် မိလကတါ
ဘျာ်တါဘါတဘျာ်,မိလကတါအိာ်ဖှိာ်ရိဖှိာ်အဂီာ်တဘျာ်,မိ
လကတါသတူာ်ကလံာ်အဂီာ်ကဘျာ်စုာ်စုာ်န့လီ.

ခဲအံပှတမးနုမိအါအါလကဘာ် အယိ မိလကအအိာ်
ဒံးတဖာ် အပှဒိာ်ဒိာ်မးလီ.

❖ လနဟံာ်ပှမိအိာ်တဘျာ်ဘျာ်စုာ်ကီးခါ.....

ယ = ယင်အီထီ, ယု

ယု မှ်ဆင်ဖိကီဖိလၢအအိၣ်ဒီးအမဲၣ်ဖးထီဘၣ်ဆၣ်ဃုၣ်
ချးန့ၣ်လီၤ ယုအိၣ်ဝဲတကလုၣ်လၢအညီန့ၣ်ဟဲအိၣ်လၢပဟံၣ်ပူၤ
ယုသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤဟးဂီၤပဆၢ,ပယု,ပကူပသးအါမးလီၤ.

ပမ့ၢ်တပလီၢ်ပသးဘၣ်န့ၣ် ယုကဟဲမၤအသ့ၣ်လၢ ပဟံၣ်ပူၤ
ဒီးဂုၤထီၣ်အါထီၣ် ကစံၣ်လိၢ်ကွဲလၢပဟံၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢယုန့ၣ်ဟဲစီၣ်န့ၣ်တၢ်ဆါစ့ၢ်ကီးလီၤ. တၢ်ဆါလၢအ
လီၤပျံၤတကလုၣ် ပှၤကီးအီၤလၢ တၢ်ဆါယုအဆံၣ် ပှၤမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်
ဆါတခါအံၤ ပကူဆါယါဘျါက့ၤအီၤကီမးလီၤ.

ပှၤကစၢ်ခိၣ်ဖိမၤန့ၣ်ထုၤအူး ဒီးလဲၤဆဲးအိၣ်ယုလၢပှၤပူၤအဃီ
ယုကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်အဝံၣ်အဘဲလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

❖ နအိၣ်ဘၣ်ယုအညၣ်တဘျီဘျီဧါ.....

ရ = ရဲကွပ်, ရီ

ရီ ပှကစၢ်ခိၣ်ဖိတဖၣ်လၢအဒူသဝီအိၣ်ဒီးဝၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ် သူဝဲဝၣ်လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအါမံၤန့ၣ်လီၤ. လၢအကျါတခါမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ရီန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ရီလၢပမၤအီၤလၢဝၣ်န့ၣ်ပမၤအီၤညီၣ် ဒီးချ န့ၣ်လီၤ. ပှလၢညါတဖၣ်သူဝဲဆွါလၢကကးဃၣ်တၢ်ရီတဖၣ်ဒီးကျၢၤဝဲဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ရီမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ကျီၢ်, ပနၢ် ကဟဲန့ၣ်အိၣ်တၢ်လၢပရီပူၤ ဒီးပတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်ကဟးဂ့ၢ်ဟးဂီၤဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢခူလၢဝုၢ်ပူၤန့ၣ် ပတညီၣ်န့ၣ်ထံၣ်တၢ်ရီလၢဝၣ်ကဲၣ်ဆိးဘၣ်အါတက့ၢ်တၢ်မၤအီၤလၢဝီၣ်သမဲ (ထူၣ်), ဟီၣ်ခိၣ် မ့တမ့ၢ်ထးဝါဒီးထးဆူၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ တၢ်ရီမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်တၢ်ကမၤအသးဒီးနၢၤဒဲလဲၣ်.....

လ = လးက့ၣ်ကိၣ်, လံာ်

တၢ်လၢ လံာ် န့ၣ်အိၣ်ဒီးအဘျးအဖျိၣ်အါမးလီၤ. တၢ်က့ၣ်ဘၣ်
က့ၣ်သ့အါမံၤဘၣ်တၢ်ကွဲးပၣ်အီၤလၢလံာ်ပူၤ ဒီးပူၤလၢအအဲၣ်တၢ်
ဖံးလိမၤလိတဖၣ် ဖးဝဲဒီးမၤလိန့ၣ်ဝဲ လံာ်ကဲထီၣ်တၢ်ကပီၤလၢအ
သးသမူအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လံာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤအိၣ်အါတုၤဒၣ်လံာ်ပဒုးတဘၣ်လၢဘၣ်
ဒီး လံာ်အိၣ်အါကလုာ်အါမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ လံာ်တနီၤနီၤဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်
အီၤလၢကျိၣ်အါကလုာ်လီၤဆီဒၣ်တၢ် ပူၤခရံၣ်ဖိအလံာ်လၢပူၤကိးအီၤ
လၢလံာ်စီဆှံ န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်အီၤလၢကျိၣ်တဖၣ်အါကတၢ် ဒီး
ပူၤဖးအီၤ အါကတၢ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢန့ၣ်လီၤ.

ပူၤလၢအအဲၣ်ဖးလံာ်န့ၣ် မ့ၢ်ပူၤခပျၤဆွါန့ၣ်လီၤ နဖးလံာ်ဒံးအါန
တၢ်သ့ၣ်ညါဒံးအါစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

❖ နအဲၣ်ဖးလံာ်စ့ၢ်ကိးဒါ.....

ဝ = ဝးကဝီၤ, ဝဉ်

ဝဉ် မ့ၢ်တၢ်မဲတၢ်မါတခါလၢပမၤတၢ်သ့အါမံၤန့ၣ်လီၤ.
 ဝဉ်လၢပှၢ်ပူၤတဖၣ်မဲထီၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. ဝဉ်အိၣ်အါကလုာ် တကလုာ်
 ဒီးတကလုာ်န့ၣ် ပှၤသ့အီၤတဒ်သးလိာ်အသးဘၣ် ဝဉ်တနီၤပှၤ
 သ့အီၤလၢထွဲတၢ်ကးတၢ် ဒ်ပစံးတၢ်အသး ကုၤချီၣ်,ဃၤ,ဖုဂုၤ
 ကီၢ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကစၢၢ်ခိၣ်ဖိအိၣ်ဒံးအါမးလၢအမၤဟံၣ်လၢဝဉ်
 အဝဲသ့ၣ်မၤ ဟံၣ်ထူၣ်, ဖံဒါ,ဂီၤပၤ, မဲယွဲၤ, ကျူ ဒီးတနီၤမၤအဒး
 ခိၣ်လၢဝဉ်ဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်စူၤလီၤသီသီအခါ ဝဉ်ဘီၣ်မဲထီၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်
 ဒီးကဲထီၣ်တၢ်အိၣ်လၢပှၤကညီအဂီၢ် အါန့ၢ်အန့ၣ် ပှၤတနီၤနီၤ
 လဲၤမၤန့ၢ်ဝဉ်ဘီၣ်လဲၤဆါအိၣ်ဝဲ န့ၢ်ဘၣ်စုဂုၤဒိၣ်မးစ့ၢ်ကီးလီၤ.

တၢ်လၢဝဉ်န့ၣ်အတၢ်လီၤဆီအိၣ်တမံၤ တၢ်မ့ၢ်အသ့အိၣ်
 ထီၣ်န့ၣ် ပဘၣ်သ့ၣ်ညါလၢအကသံကွံာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ ပှၤကညီကိးဝဲ
 လၢ ဝဉ်ကလီၤန့ၣ်လီၤ.

❖ ကွဲးလီၤဝဉ်အမံၤလၢနသ့ၣ်ညါတနီၤ.....

သ = သးဒိပ်ဃီ၊ သ့ၣ်

သ့ၣ် မ့ဝဲဒၣ်ထံကီၢ်အတၢ်ထူးတၢ်တီးဖးဒိပ်တမံၤန့ၣ်လီၤ ပဝဲကစၢၢ် ခိၣ်ဖိတဖၣ်အါတက့ၢ်ပအိၣ်လၢသ့ၣ်ဒိပ်ဝၣ်ပှၢ်အကျါ ပဖဲးအိၣ်ဃးအဃိ ပဘၣ်ကူၣ်လီၤသ့ၣ်ဖိဒီးသ့ၣ်ဖးဒိပ်တဖၣ်ဒီးပဆူးအူကွံၣ်အိၣ်ဒီးသးပက သ့ၣ်အိၣ်ဘုန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤတၢ်လၢအလဲၤပူၤကွံၣ် အနံၣ်၁၀၀ န့ၣ်ကစၢၢ်ခိၣ်အိၣ်ဒီးသ့ၣ်ဒိပ်တၢ်ပှၢ် ထံဖိကျိၣ် ဒီးထံကျိၣ်တဖၣ်ယွၤလီၤဝဲ အိၣ်ဒီးဒ့ၣ် ညၣ်တဖၣ်အါအါဂီၢ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤသ့ၣ်ဒိပ်တၢ်ပှၢ် တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်လီၤကွံၣ်အိၣ် ခဲအံၤစၢၤလီၤဝဲ တုၤဒၣ်လဲၣ်ကဲထီၣ်တၢ် ကီတၢ်ခဲလၢပဂီၢ် ထံဖိကျိၣ်လီၤသး ထံကျိၣ်ဖးဒိပ်တဖၣ်ထံတအိၣ်အါအါ လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤအဃိ ပဘၣ်ကတီးက့ၤပသ့ၣ်ဒိပ်ဝၣ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ် တဖၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံ ဒီးကလံၤသီၣ်ဂီၢ်လၢအဆွံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်တကတီးက့ၤ ပသ့ၣ်ဒိပ်ဝၣ်ပှၢ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ကအိၣ်ဝဲတနံၤလၢပကထံၣ်ဘၣ်ထံဖိကျိၣ် ဒီးထံကျိၣ်တဖၣ်ကလီၤသးဝဲ ဒီးပကဘၣ်အိၣ်မူက့ၤဒဲလဲၣ် .. ပှၢ်သးပှၢ်စံးဝဲ အိၣ်ထံကတီးထံ အိၣ်ကီၢ်ကတီးကီၢ်

❖ သ့ၣ်အဘျူးအိၣ်ဒဲလဲၣ်.....

ဟ = ဟဉ်ကွၢ်လီၤ,ဟီၣ်

ဟီၣ် ပှၤဖိသဉ်တဂၤအံၤအဘဉ်မနုၤလဲၣ် ပကွၢ်လီၤဂၢ်မးလၢအ
ဟီၣ်န့ၣ်လီၤ အတၢ်ကိတၢ်ခဲကဘဉ်အိၣ်တမံၤမံၤလီၤ တၢ်လၢဖိ
သဉ်န့ၣ် ဟီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအဖီခိၣ်လီၤ ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပက
သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဖဲလၢပဆးဒီးအခါ ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပှၤလၢအဟီၣ်ညီ
တဂၤတမ့ၢ်ဘဉ်ခါ ပှၤဖိသဉ်တနီၤနီၤဃုတၢ်လၢအမိၢ်အပၢ်အအိၣ်
ဒီးအမိၢ်အပၢ်တဟ့ၣ်အီၤဘဉ် အဝဲသးထီၣ်တၢ်ဒီးဟီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးဝဲဒၣ်ဖိသဉ်ဟီၣ်န့ၣ် ပကနုၢ်မုၢ်ဘဉ်ပှၤလီၤ ဘဉ်ဆဉ်
ပှၤသးပှၢ်မ့ၢ်ဟီၣ်န့ၣ် ပကွၢ်တဘျီဘဉ်,ဒီးပတအဲၣ်ဒီးထံၣ်စ့ၢ်ကိး
ဘဉ် တမံၤဂ့ၢ်တမိၣ်ဂ့ၢ် ပတဆၢထံၣ်ပှၤဖိသဉ်ဒီးပှၤသးပှၢ်ဟီၣ်ဘဉ်
ပဆၢထံၣ်တၢ်န့ၢ်တၢ်အု တၢ်သ့ၣ်ခသးခန့ၣ်လီၤ

❖ လၢနတၢ်အိၣ်မူအပူၤ နဟီၣ်ပဲၤဘျီလံလဲၣ်.....

အ = အင်ခံဆီ,အိထံ

ထံ မှတ်အကိဒိပ်လၢပှဟီဝ်ခိပ်ဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤကညီကိးဂၤ ဘၣ်အိထံကိးနံၤဒဲး တၢ်စံးဝဲဒၣ်ပှၤကညီတဂၤန့ၣ် ကြၢးအိထံအစှၤက တၢ် တနံၤ ၄ ခွဲး န့ၣ်လီၤ. ဒီးထံလၢပအိအီၤန့ၣ်ကဘၣ်မ့ၢ်ထံလၢအက ဆှိ ပဝဲကညီလၢကစၢ်ခိပ်တဖၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢအပူၤကွံၣ် ပလဲၤ လၢပှၤလၢ်ကျါတဘျီဘျီ မ့တမ့ၢ်ပလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်လၢကစၢ်ခိပ် ပဟံး န့ၢ်ထံလၢထံကျိ ပတချီမံအီၤဘၣ် ပအိဒၣ်ဒ်န့ၣ် ဒီးတကဲထီၣ်တၢ်ဆူးတၢ် ဆါဘၣ် မ့ၢ်လၢထံလၢကစၢ်ခိပ်တဖၣ်န့ၣ်ကဆှိဝဲအဃိန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤတၢ်ဆၢကတီၢ်ဆီတလဲအသးပှၤသ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ် လၢကစၢ်ခိပ်တနီၤသ့ၣ်ကသံၣ် အဃိပထံဖိကျိတဖၣ်တကဆှိဒ်လၢ ပှၤဘၣ်အဃိ ပမ့ၢ်လဲၤဘၣ်လၢကစၢ်ခိပ်န့ၣ်ပမ့ၢ်အိထံလၢထံကျိန့ၣ် ပဘၣ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးပကအိဘၣ်ထံလၢ ဘၣ်ထံလၢအတကဆှိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

❖ တနံၤန့ၣ် နအိထံပှဲၤခွဲးလဲၣ်.....

ဇ = ဇော်ကတၢ်

တၢ်လၢ ဇ တဖျၢၣ်အံၤ ပှၤတသ္မုအီၤအါအါဘၣ် အါတက့ၢ်ပက
သ္မုအီၤဖဲလၢပသံက့ၢ်တၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ပကိးပှၤတဂၤလၢမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်
အသိၣ် တခါခါန့ၣ်လီၤ.

အဒိ

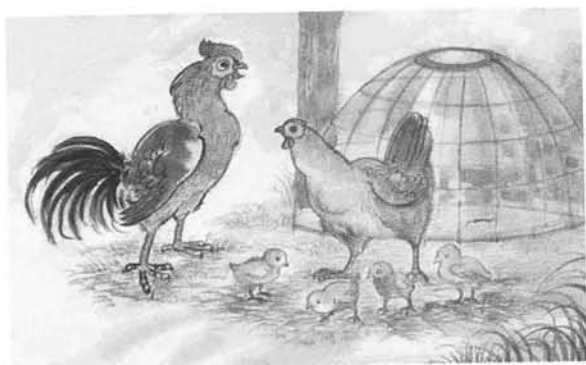
ဖါတံၢ် ဇၤ မ့ၢ်နထံၣ်ယပနၢ်ဟဲဖဲအံၤတဘျီဘျီ ဇါ
ဖိသၣ်တဂၤဟီၣ်သိၣ် ဇူဇူ ဇူဇူ ဇူဇူ ဇူဇူ
ထီၣ်မိၣ် ဇူ
ကစၢ်ခရံၣ်မ့ၢ် က ဒီး ဇ

ထ = ထံတၢ်

ကွဲးလိတၢ်ဂ့ၢ်ဖျၢၣ်ဖျၢၣ်ဖိဘၣ်ဃး ထံတၢ်အဂ့ၢ်

ဆ = ဆီဖိ

ကွဲးလိတာ်ဂုၤဖျၢ်ဖျၢ်ဖိ ဘၣ်ဃးဆီဖိအဂ့ၢ်
ဒိတာ်ဂီၤတဘျၢ်အံၤအသိးန့ၣ်တက့ၢ်

